

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Schwartz, Johan Georg Frans FRA: Lange, Julius Henrik (1884)

Citation: Lange, Julius Henrik: "BREV TIL: Schwartz, Johan Georg Frans FRA: Lange, Julius Henrik (1884)", i *Breve fra Julius Lange*, Nordiske Forlag, s. 189. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002320804-000-shoot-L0023208040000153.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Julius Lange

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

TIL MALEREN FRANTS SCHWARTZ.

[Kbhvn., 1884.]

En udfyldende Bemærkning til vor Samtale forleden Aften. Spørgsmaalet var om Menneskets Enhed med sig selv i Tidens Forløb, og om altsaa Navnet, der i hvert Fald forbliver det samme, betegner en virkelig Identitet med sig selv eller kun en Kontinuitet. Jeg mener nu, at der ikke kan være Tvivl om, at man bør holde paa Bestemmelsen Kontinuitet, fordi alle maa være enige om, at Mennesket fra Øjeblik til Øjeblik forandrer sig ω : mere og mere bliver en anden, og fordi det er Nonsens at sige, at et 1-aars Barn, en 30-aarig Mand og en 90-aarig Olding ere identiske, uagtet de benævnes med samme Navn.

Vi talte om den fysiske og sjælelige Forandring gennem Tiden og berørte løselig det Spørgsmaal, om der i moralsk Henseende ogsaa kunde siges at foregaa en Forandring.

Siden er det faldet mig ind, at Sagen bør opfattes saaledes:

At fastholde Menneskets (sin egen) Identitet gennem Tidens Forløb er selve det moralske. s. 190 Det er en Kendsgerning, at i Henseende til den sjælelige og legemlige Natur forandrer Mennesket sig; men det moralske protesterer til en vis Grad mod det naturlige og gør en Paastand paa en Identitet, som Naturen ikke godkender. Menneskets foranderlige Udseende svarer til det naturlige, er ganske simpelt et Resultat deraf; Menneskets uforanderlige Navn svarer til det moralske. Navnet er noget, der ikke kommer fra Naturen, det er en Paastand paa Identitet gennem Tidens Forløb. Den moralske staa ved sit Navn (sin Underskrift), selv om den er 50 Aar gammel, ω : anerkender Identiteten. Loven kræver i Moralens Navn, at Mennesket skal staa ved sit Navn. Navnet er overhovedet Moralens Kælebarn, medens den bryder sig Pokker om Udseendet. Udseendet er derimod Kunstens Kælebarn, og den bryder sig Pokker om Navnet. Billedkunst og Moral staa her som saa tidt i Modsætning til hinanden.

Man maa fastholde, at det moralske bestaar deri, at Mennesket hævder sin egen Identitet, staa ved sit Navn. Andre kunne ikke umiddelbart gøre det samme Krav gældende til ham udenfra. Andre skulle opfatte hans Liv som en sammenhængende (kontinuerlig) Forandring, kunne ikke med Rette kræve en Enhed af det. Saaledes forekommer det mig, at Loven maa stille sig til det enkelte Menneske.

Hvad bevæger et Menneske til at kræve en Enhed af sig selv, hvor der dog ikke i Virkeligheden er nogen Enhed? Det gør han i sin egen Interesse, af Selvopholdelsesdrift. Jo stærkere Enheden fastholdes, des rigere bliver Jeg'et, des mere hersker det over i Henseende til aandelig Ejendom. Et Menneskeliv, der opløste sig selv i lutter Atomer, Øjeblikke, vilde være absolut fattigt.

Din

J. L.